

דגם הוראה
"מיהי אינבררה"

מיועד לתלמידי כיתה ד'
האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים

תוכן עניינים :

3	הטקסט
7	שאלות לתלמידים
12	על הטקסט
13	מאפייני הטקסט וקישור לתכנית הלימודים ¹
14	הדגשים דידיקטיים
15	פעילויות מוצעות
16	המלצות להוראה
24	מיפוי השאלות לטקסט על פי ממדי הבנה

נספח : מסלולים ספרותיים

---

¹ "חינוך לשוני : עברית – שפה, ספרות ותרבות" (תשס"ג)

מיהי אינבררה? קוסמת היא או מכשפה? / דבורה עומר (מעבדת)

ספור זה הגיע אלינו מאחת מארצות הבלקן – גו, בולגריה או יוגוסלביה – וזה ספור שפדאי להפירו, ואולי אף להרהר בו. ובכן, היה הנה אב אחד ולו שני בנים, שהיו נכונים לעזר לו בכל עבודה. אף הם לא היו עצמאיים ולעבד לבדם לא ידעו. הדבר לא מצא חן כלל בעיני האב ולכן החליט החלטה. לילה אחד אמר להם: "שמעו לי, בני. שוב אינכם ילדים קטנים, כי אם נערים, ומסגלים אתם לצאת מחר לחטב עצים בלעדי. עלי לנסע העירה באפן דחוף."

איך נוכל לצאת ליער לבדנו? "הקשה הבן האחד.

"ומה יהיה אם תקרה לנו תקלה בדרך?" חשש השני.

"מה, למשל?" שאל האב.

"דברים רבים עלולים להתרחש", אמרו שני הבנים יחד ופרטו: "הגרזן יכול להשבר, לא? העגלה לשקע בבץ. ומה יהיה אם הסוס יברח? או אם ארזה יתנפל עלינו ביער..."

תקלות רבות ושונות פרטו, כי חששו לצאת ליער ולהרחיק לקת ללא אביהם לצדם.

"חבל שאיני יכול לדחות את נסיעתי. לכן אעוץ לכם עצה. אם תקרה לכם ביער תקלה כלשהי בעת העדרי ולא תדעו איך להתגבר עליה בכוחות עצמכם קראו לעזרה את אינבררה. אני בטוח כי היא תעזר לכם."

"אינבררה?" תמה הבן האחד, "איזה מין שם הוא זה?"

"האם אינבררה גרה על יד היער?" שאל השני.

"האם היא קוסמת? חיה? ואולי, חלילה, מכשפה?" תמהו השניים.

"אל תדאגו. תראו, כי בעזרתה תצליחו להתגבר על כל צרה ובעיה. ולאחר שתזדקקו לעזרתה תדעו מהי ומיהי."

למחרת בבקר יצא האב אל העיר, והבנים רתמו את העגלה לסוס ועשו את דרכם לעבר היער. שם פרתו עצים וענפים רבים, כפי שלמדו מן העבודה עם

אביהם, העמיסו הכל על העגלה ואמרו לשוב הביתה שמחים ומרצים, כי בצעו כל מה שהטל עליהם. העגלה העמוסה חלפה בדרכה ליד הנחל וכאן – בשל הגשמים שיורדו, ואולי בגלל מי הנחל שגאו – נוצר בץ רב והעגלה שקעה בו ולא זזה.

”הוי, מה עושים?” שאלו הנערים איש את אחיו.

”אבא אמר שנקרא לעזרה את... איך קוראים לה?”

”אינבררה!” נזפר אחד הבנים ומיד קרא:

”אינבררה! בואי מיד, כי אנו זקוקים לעזרה!” צעק הנער בפל כח גרונו, אך איש לא בא.

”אינבררה, בואי מיד. אבא אמר שתעזרי לנו,” קראו השנים בקול גדול.

אך תשובה לא באה, עזרה לא הגיעה.

בינתיים שקעה השמש, חשכה אפפה את היער, גשם החל לרדת והיה קר.

מרחוק שמעו שאגה של חית טרף – אריה או נמר – ומאד פחדו.

”בוא, ננסה לדרוף את העגלה ולהוציאה מן הבץ!” אמר אחד הבנים לאחיו.

הטו שניהם כתרף ודחפו, אך העגלה לא זזה.

”כדאי להניח ענפים לפני הגלגלים,” הציע האח השני. “תעלה עליהם העגלה

וכך תחלץ מן הבצרה.”

הורידו האחים עצים אחדים מעל העגלה, הניחו אותם על הדרך הבצית, זרזו

את הסוס, האיכו בו ודחפו מאחור כדי לעזור לו – אך העגלה לא זזה. פרקו

הנערים מן העגלה חלק מן העצים כדי לעזור לסוס. עבדו קשה, זעה נטפה

ממצחם למרות הלילה הקר. והנה זזה העגלה מעט, ועוד קצת, עלו הגלגלים

הקדמיים על הענפים, וגם האחוריים נחלצו מן הבץ. לא עברה שעה ארכה

והעגלה העמסה מחדש ועשתה את דרכה בבטחה הביתה.

”מדוע כה אחרתם לשוב?” תמה אביהם, אשר שב לעת לילה מן העיר ונוכח

כי רק עתה שבו בניו עם העגלה עמוסת העצים מן היער.

”אל תשאל מה קרה לנו,” ספר לו אחד האחים. “בדרך חזרה, על יד הנחל,

שקעה העגלה בבץ.”

”עשינו כדבריך והזעקנו את אינבררה לעזרה, אך היא לא באה. דחפנו את העגלה בכוחות עצמנו, הנחנו ענפים לפני הגלגלים השקועים והורדנו חלק מן המשא, כדי שלסוס יהיה קל יותר למשוך את העגלה מן הבץ. זה לקח זמן רב ולכן הגענו רק עכשיו. אלו היתה אינבררה באה, ודאי היינו מגיעים הביתה לפני זמן רב, מוזר שלא הופיעה, ” אמרו שני האחים.

”היא דוקא בן הגיעה, ” חידך האב.

”באמת? ” תמהו האחים. ”איך זה, אם כן, לא הרגשנו בה?!”

”הרגשתם בנוכחותה ועוד איך, ” אמר האב, ”ברגע שמצאתם את עצמכם

במצב של אין בררה ונוכחתם שאין בסביבה איש שייעזר לכם, פעלתם

בעצמכם כפי שנדרש והוצאתם את העגלה מן הבץ.”

כך אמר האב. רק אז הבינו בניו כי אינבררה אינה קוסמת, לא חיה ואף לא

מכשפה. הם חשו היטב מהי ומיהי אותה אין-בררה, שבזכותה נחלצו מן

הצרה ושבו לביתם בשלום. ומאז, אתם ודאי יודעים ומבינים מה הנה...

לתשומת לב המורים

בדף הבא מופיע מגוון שאלות במדדי הבנה שונים על הסיפור. חשוב להיעזר במדריך למורה זה ולבחור מתוך המאגר את השאלות התואמות את צרכי ההוראה שלכם.

תוכלו למשל להחליט אילו שאלות יתאימו לדיון מונחה ואילו יינתנו לעבודה עצמית, אילו יינתנו כמשימה אישית, ואילו יינתנו כמשימה משותפת. תוכלו לוותר על כמה מן השאלות, או לחלק את העבודה לשני שיעורים כדי לא להכביד על התלמידים.

בהצלחה!

שאלות- מיהי אינבררה

שאלה 1

על אילו תכונות טובות של הבנים אפשר ללמוד מהכתוב בשורה 3.

סמנו את התשובות הנכונות.

- הם היו חרוצים.
- הם היו דוברי אמת.
- הם היו עצמאיים.
- הם היו ממושמעים.
- הם היו ערמומיים.

שאלה 2

בשורה 4 כתוב "הדבר לא מצא חן כלל בעיני האב".

מה הכוונה במילה "הדבר"?

שאלה 3

בשורה 5 כתוב שהאב "החליט החלטה".

א. מה החליט האב לבקש מבניו?

ב. מה רצה האב להשיג על-ידי כך?

שאלה 4

מדוע חששו הבנים לצאת ליער לבדם?

שאלה 5

כיצד עודד האב את בניו לצאת לדרך?

סמנו את התשובות הנכונות.

- הוא אמר להם שהם מסוגלים להסתדר בכוחות עצמם.
- הוא הבטיח להם שלא תקרה תקלה.
- הוא הציע להם לקרוא לאינבררה בעת תקלה.
- הוא הציע להם לשוב הביתה כאשר הם נתקלים בבעיה.
- הוא אמר להם שהוא יחזור מהר מהעיר.

שאלה 6

א. מדוע הבנים שאלו את האב הרבה שאלות על אינבררה ?

סמנו את התשובה הנכונה.

- כי רצו לדעת אם היא מסוגלת לחטוב עצים כמוהם.
- כי אף פעם לא האמינו לדברי אביהם.
- כי אהבו לשאול את אביהם הרבה מאוד שאלות.
- כי לא ידעו אם היא באמת תוכל לעזור להם.

שאלה 7

על פי הכתוב בשורות 24-27, מדוע האחים היו מרוצים ושמחים כשתכננו לשוב הביתה?

שאלה 8

א. איזו תקלה קרתה לאחים ביער?

ב. כתבו שלוש פעולות שונות שביצעו האחים כדי להתגבר על התקלה בעצמם.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

שאלה 9

מה פירוש הביטוי "הטו שניהם כתף"?

סמנו את התשובה הנכונה.

- נשאו עצים על כתפיהם.
- כתפיהם כאבו מהמאמץ.
- השתתפו שניהם במאמץ.
- האחד נשען על כתף השני.

שאלה 10

מה ניתן ללמוד על האחים מהדרך בה פעלו ביער?

שאלה 11

מדוע כתוב בסיפור שבזכותה של אינבררה נחלצו הנערים מן הצרה ושבנו הביתה בשלום?

שאלה 12

א. בסיפור כתוב: "היה היה אב אחד ולו שני בנים שהיו נכונים לעזור לו בכל עבודה" (שורה 3).

סמנו את פירוש המילה "נכונים" על-פי הסיפור.

- מוכנים

- צודקים

- חרוצים

- יודעים

ב. בסיפור כתוב: "העמיסו הכול בעגלה ואמרו לשוב הביתה שמחים ומרוצים" (שורה 25).

סמנו את פירוש המילה "אמרו" על-פי הסיפור.

- התכוננו

- העדיפו

- שמחו

- דיברו

שאלה 13

במהלך הסיפור השתנה היחס של האחים לאינבררה. המשפטים שלפניכם מתארים שינוי זה.

סדרו אותם לפי הסדר המתאים.

__ האחים התאכזבו כשאינבררה לא הגיעה.

__ האחים תמהו מיהי ומהי אינבררה.

1 האחים הבינו מיהי ומהי אינבררה.

__ האחים סמכו על אינבררה שתעזור להם.

שאלה 14

מה רצה האב ללמד את בניו כשבחר בשם "אינבררה"?

סמנו את התשובה הנכונה.

- כאשר אין בררה עלינו לחזור הביתה מוקדם.
- כאשר אין בררה עלינו להסתדר בכוחות עצמנו.
- כאשר אין בררה צריך לחטוב עצים.
- כאשר אין בררה אפשר להיעזר בקוסמים ובפיות.

שאלה 15

בסוף הסיפור פונה דבורה עומר אל הקוראים ואומרת: "ומאז, אתם ודאי יודעים ומבינים מה היה...".

למה היא התכוונה?

שאלה 16

מדוע כותבת דבורה עומר בפתיחה ש"זה סיפור שכדאי להכירו, ואולי אף להרהר בו"?

על הטקסט

זהו סיפור עממי מעובד לילדים, ולו מוסר השכל ברור: עלינו ללמוד להתמודד עם בעיות בכוחות עצמנו.

למסר זה גם השלכות לגבי מבוגרים-הורים: על ההורים לאפשר לילדיהם ללמוד להתמודד עם בעיות בכוחות עצמם.

ברקע לסיפור מסופר על אב ושני בנים חרוצים וממושמצים אשר עוזרים לו בכל עבודה. הסיפור מתמקד ברצון האב לחנך את בניו לעצמאות, ולכן הוא שולח אותם ליער לחטוב עצים בלעדיו. החלטת האב גורמת להשתלשלות **האירועים בעלילה**: ביער הבנים נאלצים להתמודד עם תקלה ומנסים למצוא **פתרון לבעיה** בדרכים שונות ובכוחות עצמם תוך גילוי תושייה ושיתוף פעולה. **נותרת** הסיפור כתובה כשאלה, והמענה לשאלה מיהי ומהי אינבררה מתבהר במהלך התפתחות העלילה. האב המציא את "אינבררה" - "דמות" שתפקידה להקנות ביטחון לבנים בצאתם ליער לבדם. למעשה, כוונתו הייתה ללמד את ילדיו להאמין בכוחות עצמם, ובאמצעות מצב של אי-ברירה להוכיח להם שהם מסוגלים להסתדר באופן עצמאי. **בסוף הסיפור** מובא מוסר ההשכל באופן מפורש, והוא מתבהר לבנים תוך כדי שיחה עם האב.

במשפטי **הפתיחה והסיום** פונה המחברת לקוראים באופן ישיר על-ידי שימוש בגוף שני. בפתיחה היא משתפת אותם בשיקולי בחירת הסיפור ומזמינה אותם ללמוד ממנו. בסיום היא מניחה שהקוראים אכן הפיקו את המסר והם מסוגלים לנבא על-פיו המשך אפשרי לסיפור.

שני האחים פועלים כ**דמות ראשית אחת**, ללא ייחוד אישי נפרד לכל אחד מהם. הם מתוארים כדמויות חיוביות, כחרוצים וכמושמצים - הן בהצהרה מפורשת בתחילת הסיפור והן במשתמע מפעילותם הנמרצת ביער לפני התקלה ואחריה.

המחברת **חוזרת** פעמיים על תיאור האירוע המחולל תפנית בעלילה: כאשר הבנים פונים לעזרתה של מי שהם חושבים לדמות המגינה עליהם - אינבררה - והיא איננה מגיעה; הם נאלצים להתמודד עם התקלה לבד עד שהם מצליחים לפתור אותה בכוחות עצמם. המחברת מתארת את האירוע בגוף שלישי, בצורה מפורטת על-ידי **ריבוי הפעלים** שמדגישים את הפעלתנות של האחים. המחברת חוזרת על תיאור זה פעם נוספת בגוף ראשון, כאשר הבנים בהתלהבות מספרים לאביהם מה שעבר עליהם. **חזרה** מפורטת זו על מה שהקוראים כבר יודעים, מדגישה את חשיבותו ומרכזיותו של האירוע בהתפתחות העלילה.

אוצר המילים מאופיין על ידי:

- מילים וביטויים אופייניים למשלב גבוה-ספרותי, כגון: "חשכה אפפה את היער", "להרחיק לכת", "זיעה נטפה ממצחם".
- מילים במשמעות שונה מהמקובל בשפת היומיום המדוברת או ממשמעותן הקונקרטיית כגון: "הקשה הבן", "נחלצו מהבוץ" ו"נחלצו מן הצרה", "היו נכונים", "אמרו לשוב".

מאפייני הטקסט וקישור לתכנית הלימודים²

עולמות השיח :

ספרות (ת"ל, עמ' 56-60).

• סוגה :

סיפור עממי

• מקור הטקסט :

מפגשים, עיבוד : דבורה עומר, עם עובד, תל אביב 1987.

הקשרים לימודיים אפשריים לעיסוק בטקסט

לתכנון ההוראה המורים יכולים להיעזר על-פי שיקולי דעתם בסעיפים : "הדגשים דידקטיים", "פעילויות מוצעות", "המלצות להוראה" ו"מיפוי שאלות על-פי ממדי הבנה". אפשר להיעזר במספרי השאלות שלהלן וב"מיפוי שאלות על-פי ממדי הבנה" על מנת לבחור באילו מהן להתמקד וכיצד : באילו שאלות לעסוק במסגרת הוראת הטקסט בכיתה, ואילו שאלות לייעד להתמודדות אישית של תלמידים. ב"המלצות להוראה" מודגש היכן רצוי לערוך דיון בכיתה סביב נושאים, רעיונות וסוגיות שעולות מהשאלות. ב"פעילויות מוצעות" מוצגות דרכים כיצד להרחיב את היריעה ולהמשיך ולבסס את התובנות בדרכים יצירתיות וחוויותיות כיאה לקריאה של טקסט ספרותי.

---

² "חינוך לשוני : עברית – שפה, ספרות ותרבות" (תשס"ג)

הדגשים דידקטיים

המורים יכולים לשלב על-פי שיקולי דעתם בין הנאמר ב"הדגשים דידקטיים", ב"פעילויות מוצעות", ב"המלצות להוראה" וב"מיפוי שאלות על-פי ממדי הבנה" שבהמשך. אפשר להיעזר במספרי השאלות שלהלן וב"מיפוי שאלות על-פי ממדי הבנה" על מנת לבחור באילו מהן להתמקד וכיצד: באילו שאלות לעסוק ולהתמקד בהוראת הטקסט בכיתה, ובאילו שאלות לבדוק התמודדות אישית של תלמידים עם מטלות קריאה. ב"המלצות להוראה" מודגש היכן רצוי לערוך דיון בכיתה סביב נושאים, רעיונות וסוגיות שעולות מהשאלות. ב"פעילויות מוצעות" מוצגות דרכים כיצד להרחיב את היריעה ולהמשיך ולבסס את התובנות בדרכים יצירתיות וחוויותיות כיאה לקריאה של טקסט ספרותי.

הדגשים	שאלות
<p>ביסוס הבנתו של תוכן הסיפור תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> הבנת רצף ההתרחשות והקשר בין האירועים בסיפור לאור ההתפתחות על פני הציר תלות- עצמאות. הכרת הדמויות על-פי מעשיהן ודבריהן והבנת הקשר ביניהן כגון: גיבוש התובנות לגבי דמותה של אינבררה לאור התפתחות התובנות של האחים והבנת התפקיד של הדמות אינבררה. הבהרה של אוצר המילים והביטויים הנחוצים להבנת הסיפור, כגון: "להרחיק לכת", "חשכה אפפה את היער". 	<p>שאלות 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12</p>
<p>עיסוק ברעיונות ובמסרים המשתמעים מהטקסט על-ידי:</p> <ul style="list-style-type: none"> דיון במסר העיקרי של הסיפור: אדם צריך להאמין בכוחות עצמו ולבטוח ביכולתו להתמודד עם קשיים באופן עצמאי. הבעת עמדות אישיות של הקוראים לגבי התנהגות הדמויות, כגון: יחסי אב ובנים, הדרך שבחר האב לחנך את בניו לעצמאות, שיתוף הפעולה בין האחים. 	<p>שאלות 3, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16</p>
<p>עיסוק באמצעים הרטוריים המיוחדים לסיפור, כגון:</p> <ul style="list-style-type: none"> חזרה על תיאור של התרחשות כדי להדגיש את חשיבותה - הסיטואציה שבה הבנים מוצאים פתרון כדי להתגבר על התקלה, מתוארת פעמיים: פעם אחת על ידי המספר בעת ההתרחשות ופעם נוספת על ידי האחים כשהם מספרים זאת לאביהם. 	<p>שאלות 15, 16</p>

שאלות	הדגשים
	<ul style="list-style-type: none"> • שימוש בפנייה ישירה אל הקוראים בפתיחה כדי לשתפם בשיקולי הדעת לבחירת הסיפור. פתיחה זו באה לפתח ציפיות אצל הקוראים ולהכין אותם לקראת מה שהם עצמם יכולים ללמוד מהסיפור. • ניסוח הכותרת של הסיפור בצורת שאלה ממקד את תשומת הלב של הקוראים במציאת התשובה עליה בסיפור עצמו.
	<p style="text-align: right;">הרחבת משמעותה של היצירה על-ידי:</p> <ul style="list-style-type: none"> • קישור לעולמם של הקוראים והשוואה עם סיטואציות אישיות שבהן ילדים ניסו לפתור בעיות לבד. • קישור ליצירות שונות על-פי קריטריונים שונים ובזיקה לסיפורי-עם בעלי הדגשים חינוכיים, לסיפורי דבורה עומר ועוד (ראו פעילויות מוצעות).

פעילויות מוצעות*

- פעילויות להרחבת משמעותה של היצירה על-ידי קישור ליצירות שונות על-פי קריטריונים שונים:
- סביב מסרים דומים ונושאים מסוימים, על-פי מעבדים, מאיירים ועוד – איתור טקסטים בספרייה, קריאה, דיון ועריכה של אסופות.**
- דיון בגרסאות שונות לסיפורים עממיים והשוואה ביניהם.
- כתיבה של סיפורים בעקבות הקריאה ועריכתם באסופה כיתתית.
- קריאה בקול המדגישה, למשל, את חששותיהם של האחים, את פעלתנותם.
- המחזה של סיפורים שנקראו בכיתה.

* ראו דוגמאות ליישום התכנית, בתכנית הלימודים "חינוך לשוני: עברית – שפה, ספרות ותרבות" (תשס"ג), עמ' 100–103.

** ראו בהמשך הצעות למסלולים ספרותיים בעקבות ספריה של דבורה עומר.

המלצות להוראה

<p>אסטרטגיות קריאה נדרשות</p> <p>המלצות להוראה</p>	<p>שאלות ותשובות</p> <p>ממדי הבנה, הישגים נדרשים וציוני דרך</p>
<p>הקוראים נדרשים לזהות את תכונותיהם הטובות של הבנים, הדמויות הראשיות בסיפור. התכונות מהוות הכללות המבוססות על תיאור התנהגותם של האחים.</p> <p>ניתן להסיק שהבנים היו ממושמצים וחרוצים מתוך כך "שהיו נכונים לעזור לו [לאב]" ושלא בחלו בשום עבודה.</p> <p>ניתן לדון עם התלמידים גם בתכונות נוספות של הבנים וביחסם אל האב, כגון: כיבוד אב, התחשבות.</p>	<p>שאלה 1</p> <p>על אילו תכונות טובות של הבנים אפשר ללמוד מהכתוב בשורה 3. סמנו את התשובות הנכונות.</p> <p>✓ הט היו חרוצים.</p> <p>- הם היו דוברי אמת. - הם היו עצמאיים.</p> <p>✓ הט היו ממושמעים.</p> <p>- הם היו ערמומיים.</p> <p>הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט: זיהוי הכללות שאינן כתובות בטקסט במפורש לפי פרטי המידע המפורשים בו.</p> <p>ת"ל: הבנת המשמעות הסמויה בטקסט: הסקת מסקנות, יצירת הכללות (הישג 4).</p>
<p>הקוראים נדרשים לזהות את הקשר בין האזכור "הדבר", לבין המידע שאליו הוא מתייחס במשפט הקודם – חוסר העצמאות של הבנים.</p> <p>העובדה שתכונה זו של הבנים לא מצאה חן בעיני האב, היא משמעותית להתפתחות העלילה.</p>	<p>שאלה 2</p> <p>בשורה 4 כתוב "הדבר לא מצא חן כלל בעיני האב". מה הכוונה במילה "הדבר"?</p> <p>הבנים לא היו עצמאיים ולא ידעו לעבוד לבד.</p> <p>הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט: הבנת אזכורים</p>
<p>בסעיף א הקוראים נדרשים לאתר את המידע המפורש שעל-פיו האב מבקש מהבנים לצאת ליער בלעדיו.</p> <p>סעיף ב מתייחס למטרת האב לחנך את בניו לעצמאות. מטרת האב אינה כתובה במפורש; הקוראים נדרשים להסיק זאת</p>	<p>שאלה 3</p> <p>בשורה 5 כתוב שהאב "החליט החלטה".</p> <p>מה החליט האב לבקש מבניו?</p> <p>האב החליט לבקש מבניו לצאת בלעדיו ליער כדי לחטוף ציפורים.</p> <p>מה רצה האב להשיג על-ידי כך?</p> <p>האב רצה לחנך את בניו לעצמאות / האב רצה שבניו ילמדו לפתור בעיות בעצמם.</p>

<p>מהכתוב בשורה 5 וכן מהמשך הסיפור.</p>	<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט: איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט (סעיף א). הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט: הבנת רעיונות המשתמעים מהטקסט (סעיף ב). ת"ל: הבנת יחידות מידע מפורש (סעיף א/הישג 4). הבנת המשמעות הסמויה בטקסט: הסקת מסקנות (סעיף ב/הישג 4)</p>
<p>הקוראים נדרשים להבין את רגשותיהם של האחים ולהתייחס לפחד שלהם להתמודד עם תקלות ללא נוכחות האב, כפי שכתוב בשורה 14. חשוב להקפיד על שימוש במילת סיבה בתשובה.</p>	<p>שאלה 4 מדוע חששו הבנים לצאת ליער לבדם? כי חשבו שאם יהיו תקלות, הם לא יוכלו לפתור אותן ללא צגרת אביהם / כי הם feen לא יוכלו להסתדר ללא אביהם / כי הם היו רגילים לצאת תמיד עם אביהם. הבנת המשמעות הגלויה בטקסט: זיהוי קשרים לוגיים המפורשים בטקסט. ת"ל: הבנת המשמעות הגלויה של הטקסט: זיהוי קשרים לוגיים מפורשים בין חלקי הטקסט (הישג 4).</p>
<p>מתוך הדברים שאמר האב על הקוראים להסיק כי כוונתו הייתה לעודד את בניו. האב "בונה" את העידוד על-ידי התייחסות ליכולת שלהם להסתדר בלעדיו ועל-ידי מתן תחליף לנוכחותו בדמותה של אינבררה אשר תבוא לעזור להם כשיזדקקו לה. מומלץ לדון עם התלמידים על תשובות תוך התבססות על הכתוב בטקסט, בשורות 6-7 ובשורות 16-18.</p>	<p>שאלה 5 כיצד עודד האב את בניו לצאת לדרך? סמנו את התשובות הנכונות. הוא אמר להם שהם מסוגלים להסתדר בכוחות עצמם. - הוא הבטיח להם שלא תקרה תקלה. הוא הציע להם לקרוא לאינבררה בעת תקלה. - הוא הציע להם לשוב הביתה כאשר הם נתקלים בבעיה. - הוא אמר להם שהוא יחזור מהר מהעיר. הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט: הבנת יחסים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט; הבנת רעיונות המשתמעים מהטקסט. ת"ל: זיהוי יחסים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט (הישג 4). זיהוי נושאים, רעיונות ומסרים מרכזיים ביצירה (הישג 6).</p>

שאלה 6

מדוע הבנים שאלו את האב הרבה שאלות על אינבררה ?
סמנו את התשובה הנכונה.

- כי רצו לדעת אם היא מסוגלת לחטוב עצים כמוהם.
- כי אף פעם לא האמינו לדברי אביהם.
- כי אהבו לשאול את אביהם הרבה מאוד שאלות.

✓ *כי לא ידעו אם היא באמת תוכל לעלות להם.*

השאלות הרבות של האחים מעידות על דאגתם ועל חוסר הביטחון שחשו ביציאתם ליער לבד.

בהקשר זה יש להבין גם את שאלותיהם לגבי אינבררה - הדמות הדמיונית שהאב המציא כדי להרגיע אותם.

בשיחה עם התלמידים ניתן להתייחס לשאלות הבאות: האם הבנים קיבלו תשובה לשאלותיהם? כיצד הגיב האב לשאלותיהם? למעשה האב לא ענה על שאלותיהם ובחר להרגיע אותם בהבטחה כי אינבררה תעזור להם ושאת מהותה ואת שמה יבינו בבוא העת - "ולאחר שתזדקקו לעזרתה תדעו מהי ומיהי" (שורות 21-22).

הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט: הבנת יחסים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט; הבנת רעיונות המשתמעים מן הטקסט.
ת"ל: זיהוי יחסים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט (הישג 4).
זיהוי נושאים, רעיונות ומסרים מרכזיים ביצירה (הישג 6).

שאלה 7

על פי הכתוב בשורות 24-27, מדוע האחים היו מרוצים ושמחים כשתכננו לשוב הביתה?

כי הם הצליחו להצטרף אל אביהם את כל הצאנדה שהוטלה עליהם (א') / כי הם הצליחו להצטרף אל אביהם את הצאנדה למרות החששות שהיו להם (ב').

הבנת המשמעות הגלויה בטקסט: זיהוי קשרים לוגיים המפורשים בטקסט (א').
הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט: הבנת יחסים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט (ב').
ת"ל: הבנת המשמעות הגלויה של הטקסט – זיהוי קשרים לוגיים מפורשים בין חלקי הטקסט (הישג 4), (א').
הבנת המשמעות הסמויה בטקסט: זיהוי היחסים הלוגיים שאינם מפורשים בטקסט (הישג 4), (ב').

שאלה זו מתמקדת בקשר הלוגי סיבה-תוצאה המתבטא במילת הקשר "כי".
בתשובון מובאות שתי דוגמאות לתשובות נכונות אפשריות – האחת (א') מתייחסת לממד הגלוי בטקסט - "כי ביצעו כל מה שהוטל עליהם", והשנייה (ב') מתייחסת לממד הסמוי – הצלחת האחים למרות החששות. חשוב לדון עם התלמידים על ההבדל שבין שתי התשובות – הראשונה מצומצמת וקונקרטית יותר והשנייה נוגעת גם למצבם הרגשי ולהתחזקות ביטחונם העצמי של האחים.

שאלה 8

א. איזו תקלה קרתה לאחים ביער?
הצאלה שקצה בהוף ולא לזה.
ב. כתבו שלוש פעולות שונות שביצעו האחים כדי להתגבר על התקלה בעצמם.

1. **הט דחפו את הצאלה ביחד.**
2. **הט לירלו את הסוס.**
3. **הט הורידו חלק מהצ'יט.**
4. **הט הניחו צנפים מתחת לצאלה.**

הבנת המשמעות הגלויה בטקסט: איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט.

ת"ל: הבנת המשמעות הגלויה של הטקסט: הבנת הנושא או הנושאים המפורשים (הישג 4).

שאלה 9

מה פירוש הביטוי "הטו שניהם כתף"
בשורות 37-38?

סמנו את התשובה הנכונה.

- נשאו עצים על כתפיהם.
- כתפיהם כאבו מהמאמץ.

✓ **השתתפו שניהם באמץ.**

- האחד נשען על כתף השני.

הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט: הבנת מילים וביטויים מתוך ההקשר.

ת"ל: הכרה ושימוש בביטויים, בניבים ובפתגמים (הישג 8).

התלמידים נדרשים לאתר בטקסט את התקלה ואת הפעולות שהאחים מבצעים כדי להתגבר עליה, ולציין שלוש פעולות מתוכן.

שאלה זו מזמנת התייחסות למשמעות של ריבוי הפעלים שבתיאור מעשיהם של האחים.

ריבוי זה משקף את יכולתם לפעול במרץ כדי להיחלץ מהתקלה בכוחות עצמם (בניגוד לחששותיהם שלא יוכלו להסתדר ללא האב).

חשוב להסב את תשומת לבם של התלמידים לכך שעליהם להשתמש בתשובתם בלשון נסתרים- עבר בהתאם לזמן הפעולות בסיפור ולניסוח השאלה – "איזו תקלה קרתה?"

שאלה זו מזמנת דיון על מהותו של הביטוי ועל משמעותה הראשונית של מילה שנעשה בה לעתים שימוש מושאל. יש להעמיד את התלמידים על כך שהתשובה הנכונה אינה כוללת את המילה "כתף" או "כתפיים".

הבנת הביטוי תורמת להיכרות עם מאפייני הדמויות וכן מצביעה על המאמץ שהושקע בפתרון הבעיה.

שאלה 10

מה ניתן ללמוד על האחים מהדרך בה פעלו ביער?

*הט יכאליט אהסתדר בצצמט / האחיס היו חרואיס
וצצמאייט / הט ידעו אפתור בעיות / הט לא התייאעו,
אילו תושייה וצאאו דרכיס אהתאכר אל התקלה / צנרו
האחד אשני ושיתכו פצולה ביניהט / ניתן אסמוק אל
האחיס.*

פרשנות, עיבוד ויישום:

אפיון של דמויות, של אישים, של מקומות ושל אווירה לפי הכתוב בטקסט.
ת"ל: זיהוי דמויות וקורותיהן ביצירה (הישג 6).

בדומה לשאלה 1, גם שאלה זו דורשת מהקוראים לאפיין את דמותם של האחים על פי מעשיהם אך בשלב אחר בעלילה. חשוב ללמד את הקוראים להבחין בין תיאור המעשים עצמם לבין תכונות האופי שעליהן אפשר ללמוד מתוך מעשים אלו. חשוב לדון על אפיון הדמויות ההולך ונבנה לאורך הסיפור כולו ולבקש מהקוראים למצוא סימוכין לדבריהם – מהן הפעולות/ המעשים שמהם עולה מסקנה לגבי תכונות האופי. בתשובון מגוון של תשובות ברמות שונות.

שאלה 11

מדוע כתוב בסיפור שבזכותה של אינבררה נחלצו הנערים מן הצרה ושבזכותה בשלום?

*כי כאשר איןבררה לא האיעה, לא הייתה אהט
בררה והט נאאצו אהתאכר אל הפחד, אהסתדר
בכוחות צצמט ופתור את בעיעה.*

פרשנות, עיבוד ויישום: הבנת טענות-על ומסרים עיקריים; אפיון של דמויות, של אישים, של מקומות ושל אווירה לפי הכתוב בטקסט.
ת"ל: פרשנות לגבי הכתוב תוך התייחסות לרעיונות, לנושאים ולמסרים (הישג 4).
זיהוי נושאים, רעיונות ומסרים מרכזיים ביצירה (הישג 6).

שאלה זו עוסקת במסר המרכזי של הסיפור, הבנוי סביב דמות דמיונית, שבעצם היותה "לא קיימת" היא הביאה את האחים לעבור את מבחן העצמאות בשלום. האחים הגיעו לתובנה שאליה מתייחסת השאלה בעקבות השיחה עם האב שטען שאינבררה "דווקא כן הגיעה". גם פה, כמו בשאלות שהתייחסו לדמויות של האחים בנקודות שונות בסיפור (שאלות 1 ו-10), חשוב לדון על ה"דמות" של אינבררה לאור המסופר בסיפור כולו ולהתייחס גם לתפקידה של אינבררה כמעוררת ביטחון אצל האחים ביציאתם לדרך.

שאלה 12

א. בסיפור כתוב: "היה היה אב אחד ולו שני בנים שהיו נכונים לעזור לו בכל עבודה" (שורה 3).
סמנו את פירוש המילה "נכונים" על-פי הסיפור.

הקוראים נדרשים להבין כי משמעות המילים תלויה במשלב שבו הסיפור כתוב וכי משמעות זו לא תמיד תואמת את המשמעות המקובלת והמוכרת במשלב של שפת הדיבור היומיומית.

<p>כדי להגיע להכללה זו, רצוי להביא בפני התלמידים דוגמה נוספת מתוך הסיפור - "הקשה הבן האחד" - ולהשוות בין המשמעות הקונקרטית לבין משמעות המטאפורית והמופשטת בסיפור. ניתן להרחיב את אוצר המילים על ידי דיון בביטויים במשלב ספרותי, כגון: "חשכה אפפה את היער", "להרחיק לכת", "זיעה נטפה ממצחם".</p>	<p>✓ מוכנים - צודקים - חרוצים - יודעים</p> <p>ב. בסיפור כתוב: "העמיסו הכול בעגלה ואמרו לשוב הביתה שמחים ומרוצים" (שורה 25). סמנו את פירוש המילה "אמרו" על-פי הסיפור.</p> <p>✓ התכוננו - העדיפו - שמחו - דיברו</p>
<p>המשפטים שעל הקוראים לסדר מתארים את השינויים שחלו לאורכה של העלילה בהתייחסות האחים ל"דמות" אינבררה. מומלץ לדון על הקשר שבין התפתחות דמות האחים – מתלויים לעצמאיים – לבין התפתחות תפיסתם את ה"דמות" אינבררה – מיישות מעוררת תמיהה לדמות שמסמלת את יכולתו של האדם לפתור בעיות ולהיחלץ מצרה בכוחות עצמו.</p>	<p>שאלה 13</p> <p>במהלך הסיפור השתנה היחס של האחים לאינבררה. המשפטים שלפניכם מתארים שינוי זה. סדרו אותם לפי הסדר המתאים.</p> <p><u>3</u> האחים התאכזבו כשאינבררה לא הגיעה.</p> <p><u>1</u> האחים תמחו מיהי ומהי אינבררה.</p> <p><u>4</u> האחים הבינו מיהי ומהי אינבררה.</p> <p><u>2</u> האחים סמכו על אינבררה שתעזור להם.</p> <p>הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט: זיהוי הכללות שאינן כתובות בטקסט במפורש לפי פרטי המידע המפורשים בו; הבנת יחסים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט.</p> <p>ת"ל: הבנת המשמעות הסמויה בטקסט: הסקת מסקנות ויצירת הכללות (הישג 4).</p> <p>הבנת הקשרים בין אירועים שונים בעלילה - רצף זמנים וסיבתיות (הישג 6).</p>

שאלה 14

מה רצה האב ללמד את בניו כשבחר בשם "אינברה"?

סמנו את התשובה הנכונה.

- כאשר אין בררה עלינו לחזור הביתה מוקדם.

✓ כאשר אין בררה עלינו להסתדר בכוחות עצמנו.

- כאשר אין בררה צריך לחטוב עצים.

- כאשר אין בררה אפשר להיעזר בקוסמים ובפיות.

הקוראים נדרשים למצוא את הקשר בין הדמות כמסמלת את הרעיון המרכזי של הסיפור – ההבנה כי עלינו לסמוך על עצמנו – לבין השם שניתן לה. השם מדגיש מצבים של אין-בררה שבהם עלינו להסתדר לבד תוך גיוס כוח רצון, גילוי תושייה ומציאת פתרונות לבעיות שצצות בדרך.

הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט : זיהוי הכללות שאינן כתובות בטקסט במפורש לפי פרטי המידע המפורשים בו ; הבנת רעיונות המשתמעים מן הטקסט.

ת"ל: הבנת המשמעות הסמויה בטקסט : הסקת מסקנות ויצירת הכללות (הישג 4).

זיהוי נושאים, רעיונות ומסרים מרכזיים ביצירה (הישג 6).

שאלה 15

בסוף הסיפור פונה המחברת דבורה עומר אל הקוראים ואומרת:

"ומאז, אתם ודאי יודעים ומבינים מה היה..."

למה היא התכוונה?

הט יצאו תמיך לחטוב עצים למה / הט יצאו ליצר פלי

פחד / הט יתפכו להיות ילדים עצמאיים יותר / הט

תמיך יסמכו על עצמם.

בשאלה זו נדרשים הקוראים להתייחס למוסר ההשכל העולה מן הסיפור : האחים למדו להאמין ביכולתם לגייס כוחות כדי לפתור בעיות, במקום להיות תלויים באחרים.

כדאי להבהיר לתלמידים, שהשאלה אמנם עוסקת בניבוי על מה שלא כתוב בסיפור, אך

הדברים צריכים להיות מעוגנים בתכנים ובמסרים העולים מתוך הטקסט.

תלמידים יכולים להשיב ברמות שונות של הכללה (ראו תשובון), ומומלץ לדון עמם בהבדלים שבין התשובות.

מומלץ לעורר בכיתה דיון שבו תלמידים בעלי דעות שונות ינסו לשכנע זה את זה בצדקת טענתם.

פרשנות, עיבוד ויישום: העלאת השערות לפי הכתוב בטקסט ; הבנת טענות-על ומסרים עיקריים.

ת"ל: פרשנות, הערכה ונקיטת עמדה לגבי הכתוב תוך התייחסות לרעיונות, לנושאים ולמסרים (הישג 6).

שאלה 16

מדוע כותבת דבורה עומר בפתיחה ש"זה סיפור שכדאי להכירו, ואולי אף להרהר בו"?

*כי ניתן ללמוד על יכולתו של האדם להתאבד על
מכשלים / כי מסופר על ילדים כאנון שהצליחו להסתדר
בכוחות עצמם כשהם הייתה להם בררה.*

הקוראים נדרשים להבין את שיקולי דעתה של מעבדת הסיפור. על פי דברי הפתיחה, בחרה דבורה עומר לעבד את הסיפור כי מצאה שהוא מעורר מחשבה. הדברים רומזים למסר העיקרי החינוכי הגלום בסיפור.

גם כאן, כבשאלה הקודמת, ייתכנו רמות שונות של תשובות, ולפיכך מומלץ לדון בהבדלים שבין התשובות השונות. אין די בתשובה כללית מדי שאינה מנומקת (כגון: כי הסיפור מעניין/יפה) כדי להסביר מדוע המחברת מייחדת אותו מסיפורים אחרים ומציעה לא רק להכיר אותו, אלא גם להרהר בו.

בחינה והערכה של רכיבים טקסטואליים - תוכניים מבניים ולשוניים: הערכת המטרת של הטקסט ושל הטקסטים הנלווים לו, הערכת עמדתו של הכותב.
ת"ל: הבעת עמדות אישיות מנומקות על היצירה או על רכיבים בתוכה בעל-פה ובכתב (הישג 6).

מיפוי השאלות לטקסט על פי ממדי הבנה³

שאלות	רכיבים של ממדי הבנה	ממדי הבנה
<p>שאלה 3 א- בשורה 5 כתוב שהאב "החליט החלטה".</p> <p>א. מה החליט האב לבקש מבניו?</p> <p>שאלה 8 - א. איזו תקלה קרתה לאחים ביער?</p> <p>ב. כתבו שלוש פעולות שונות שביצעו האחים כדי להתגבר על התקלה בעצמם.</p>	<p>איתור פרטי מידע מפורשים בטקסט (כגון: שמות, פעולות זמן ומקום)</p>	<p>הבנת המשמעות הגלויה בטקסט</p>
<p>שאלה 4- מדוע חששו הבנים לצאת ליער לבדם?</p> <p>שאלה 7- על פי הכתוב בשורות 24-27, מדוע האחים היו מרוצים ושמחים כשתכננו לשוב הביתה?</p>	<p>זיהוי קשרים לוגיים המפורשים בטקסט</p>	
<p>שאלה 9- מה פירוש הביטוי "הטו שניהם כתף"? סמנו את התשובה הנכונה.</p> <p>___ נשאו עצים על כתפיהם.</p> <p>___ כתפיהם כאבו מהמאמץ.</p> <p>___ השתתפו שניהם במאמץ.</p> <p>___ האחד נשען על כתף השני.</p> <p>שאלה 12- א. בסיפור כתוב: "היה אב אחד ולו שני בנים שהיו נכונים לעזור לו בכל עבודה" (שורה 3).</p> <p>סמנו את פירוש המילה "נכונים" על-פי הסיפור.</p> <p>___ מוכנים.</p> <p>___ צודקים.</p> <p>___ חרוצים.</p> <p>___ יודעים.</p> <p>ב. בסיפור כתוב: "העמיסו הכול בעגלה ואמרו לשוב הביתה שמחים ומרוצים" (שורה 26).</p> <p>סמנו את פירוש המילה "נכונים" על-פי הסיפור.</p> <p>___ התכוננו.</p> <p>___ העדיפו.</p> <p>___ שמחו.</p> <p>___ דיברו.</p>	<p>הבנת מילים וביטויים מתוך ההקשר</p>	<p>הבנת המשמעות המשתמעת מן הטקסט</p>
<p>שאלה 5- כיצד עודד האב את בניו לצאת לדרך?</p> <p>סמנו את התשובות הנכונות.</p> <p>___ הוא אמר להם שהם מסוגלים להסתדר בכוחות עצמם.</p>	<p>הבנת קשרים שאינם מפורשים בין רעיונות ובין נושאים המיוצגים באופן מילולי או חזותי בטקסט או בטקסטים נלווים.</p>	

³ המיפוי נועד להגדיר את מטרות המשימות הנכללות בדגמים מבחינת ממדי ההבנה הנדרשים בכל אחת מהן, והוא נגזר מתכנית הלימודים (הישגים, 4, 5 ו-6).

שאלות	רכיבים של ממזדי ההבנה	ממזדי הבנה
<p>___ הוא הבטיח להם שלא תקרה תקלה. ___ הוא הציע להם לקרוא לאינבררה בעת תקלה. ___ הוא הציע להם לשוב הביתה כאשר הם נתקלים בבעיה. ___ הוא אמר להם שהוא יחזור מהר מהעיר.</p> <p>שאלה 6- מדוע הבנים שאלו את האב הרבה שאלות על אינבררה? סמנו את התשובה הנכונה.</p> <p>___ כי רצו לדעת אם היא מסוגלת לחטוב עצים כמוהם. ___ כי אף פעם לא האמינו לדברי אביהם. ___ כי אהבו לשאול את אביהם הרבה מאוד שאלות. ___ כי לא ידעו אם היא באמת תוכל לעזור להם.</p> <p>שאלה 7- על פי הכתוב בשורות 24-27, מדוע האחים היו מרוצים ושמחים כשתכננו לשוב הביתה?</p> <p>שאלה 13- במהלך הסיפור השתנה היחס של האחים לאינבררה. המשפטים שלפניכם מתארים שינוי זה. סדרו אותם לפי הסדר המתאים.</p> <p>___ האחים התאכזבו כשאינבררה לא הגיעה. ___ האחים תמהו מיהי ומהי אינבררה. ___ האחים הבינו מיהי ומהי אינבררה. ___ האחים סמכו על אינבררה שתעזור להם.</p>		
<p>שאלה 2- בשורה 4 כתוב "הדבר לא מצא חן כלל בעיני האב". מה הכוונה במילה "הדבר"?</p>	<p>הבנת אזכורים</p>	
<p>שאלה 15 - בסוף הסיפור פונה דבורה עומר אל הקוראים ואומרת: "ומאז, אתם ודאי יודעים ומבינים מה היה...". למה היא התכוונה?</p>	<p>העלאת השערות לפי הכתוב בטקסט</p>	<p>פרשנות, עיבוד ויישום</p>
<p>שאלה 11- מדוע כתוב בסיפור שבזכותה של אינבררה נחלצו הנערים מן הצרה ושב הביתה בשלום? שאלה 15- בסוף הסיפור פונה דבורה עומר אל הקוראים ואומרת: "ומאז, אתם ודאי יודעים ומבינים מה היה...". למה היא התכוונה?</p>	<p>הבנת טענות-על ומסרים עיקריים</p>	
<p>שאלה 10- מה ניתן ללמוד על האחים מהדרך בה פעלו ביער? שאלה 11- מדוע כתוב בסיפור שבזכותה של אינבררה נחלצו</p>	<p>אפיון של דמויות, של אישים, של מקומות ושל אוירה לפי הכתוב בטקסט</p>	

שאלות	רכיבים של ממזי ההבנה	ממזי הבנה
הנערים מן הצרה ושבנו הביתה בשלום?		
<p>שאלה 16- מדוע כותבת דבורה עומר בפתיחה ש"זה סיפור שכדאי להכירו, ואולי אף להרהר בו"?</p>	<p>הערכת עמדתו של הכותב</p>	
<p>שאלה 12- בסיפור כתוב: "היה היה אב אחד ולו שני בנים שהיו נכונים לעזור לו בכל עבודה" (שורה 3). סמנו את פירוש המילה "נכונים" על-פי הסיפור.</p> <p>___ מוכנים. ___ צודקים. ___ חרוצים. ___ יודעים.</p> <p>ב. בסיפור כתוב: "העמיסו הכול בעגלה ואמרו לשוב הביתה שמחים ומרוצים" (שורה 26). סמנו את פירוש המילה "נכונים" על-פי הסיפור.</p> <p>___ התכוונו. ___ העדיפו. ___ שמחו. ___ דיברו.</p>	<p>הערכת הלשון וסגנון הכתיבה (כגון שימוש באמצעים ספרותיים, בחירות לשוניות)</p>	